

γηίνου φλοιού πίπτουσαι βροχαί θεωρούνται ως τὰ μάλα εύνοῦσαι τὴν ἐν τοῖς ἐγκάτοις διάλυσιν καὶ κατάρρευσιν τῶν μεγάλων αὐτῶν βράχων, καθ' ὅσον τὰ ἄφθονα ὕδατα ἀπορροφώμενα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καταβαίνουνσι βαθέως συντελοῦντα οὕτως ἐκεῖ μεγάλως εἰς τὴν μαλάκυσιν καὶ ἀποσύνθεσιν τῶν υπογείων στερεῶν στρωμάτων. Τῶν μεγάλων καὶ καταστρεπτικῶν σεισμῶν τῆς Ἰσχίας καὶ τῆς Γρενάδος προηγήθησαν ἀφθονώταται βροχαί καὶ πλήμμυραι ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ. Τὸ παρὸν δὲ ἔτος καθ' ἅπασαν περίπου τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξε τὰ μάλα βροχερόν πολλῶν ἄλλων προηγηθέντων ἐτῶν. Ἐν τούτοις εἴτε εἶνε ἀληθής, εἴτε μὴ ἡ ἐξήγησις αὐτῆ τῶν σεισμῶν, εὐχρηθῶμεν, ὅπως μὴ ἡ πατρὶς ἡμῶν ὑποφέρῃ ὑπὸ τῶν σφοδρῶν αὐτῶν σεισμικῶν κλονισμῶν καὶ θρηνήσῃ καταστροφῆς. Ἀρκεῖ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ συγκλονήσας αὐτὴν σφοδρὸς ἐκλογικὸς σάλος!...

Ἐκ Σύρου, κατὰ Μάρτιον 1885.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Τὸ ρόδον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο ἀπαραίτητον. Αἱ χαρμόσυνοι καὶ αἱ πένθιμοι τελεταί, αἱ πολιτικαὶ πομπαὶ καὶ αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἐτελοῦντο πάντοτε μετὰ ρόδων. Ἐνῶ δὲ οὐδεμία μνεία γίνεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῶν νεωτέρων ἡμῶν ἀνθοδεσμῶν συχνότατα ἀναφέρονται οἱ στέφανοι κατὰ τοὺς χρόνους μάλιστα τοῦ Ἀριστοφάνους ἢ στεφανοπλοκία ἦτο ἐν Ἀθήναις ὄχι μόνον ἐπάγγελμα βιοποριστικόν, ἀλλ' ἀνεπύχθη καὶ εἰς τέχνην ἰδίαν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Παυσίου γραφεῖσα εἰκὼν (ἐν ἔτει 377 π. Χ.) τῆς διασημοτέρας τῶν στεφανολόγων ἐθαυμάζετο καὶ 450 ἔτη βραδύτερον ἐπὶ Πλινίου καὶ ἐτιμᾶτο πολλῶν χρημάτων. Κατ' ἀρχαίον ἔθος πρὶν ἢ προσέλθῃ τις εἰς δεῖπνον κατὰ τὰς τελετάς ἐθετεν ἐπὶ τῆς ροδίνου ἐλαίου ἀποζούσης κόμης στέφανον ρόδων, διότι ἐνομιζέτο ὅτι ἡ ὄσμη τῶν ρόδων ἀπομακρύνει τὴν μέθην, ὡς νὰ ἡδύνατο τὸ ἄνθος τῶν χαρίτων καὶ διὰ μόνης τῆς παρουσίας αὐτοῦ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τοῦ ἀπρεποῦς. Βραδύτερον, ἐπειδὴ ἰλόκληρον ρόδον ἐφαίνετο βαρὺ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, κατεσκεύαζον στεφάνους ἐξ ὀρμαθῶν ἀπλῶν πετάλων ρόδων καὶ δι' αὐτῶν ἐκόσμουσαν τὸ μέτωπον, τὸν λαιμὸν καὶ τοὺς βραχίονας. Πλὴν τούτου δὲ διὰ ρόδων περιεκύκλουν τὰς κύλικας, ἐρράντιζον τὴν τράπεζαν διὰ φύλλων ρόδων, ἀνεπαύοντο ἐπὶ ροδίνων κλινῶν, δηλ. ἐπὶ προσκεφαλαίων πεπληρωμένων φύλλων ρόδων καὶ ἐφ' ὅλου δὲ τοῦ ἐδάφους ἐσκόρπιζον

ρόδα, ὅπως «βατρώσιν ἐπὶ ρόδων». οἱ κίονες ἐπίσης καὶ οἱ τοῖχοι τῶν αἰθουσῶν κατὰ τὰς ἐορτάς ἔφερον ροδίλους ὀρμαθοὺς ἀνθῶν, ἐντὸς δ' αὐτῶν ἀνεπίδων πίδακες διαχέοντες ροδίνον ὕδωρ. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς τροφαῖς τῶν Ῥωμαίων τὸ ρόδον ἐλάμβανε μέρος· διότι αἱ Ῥωμαϊκὰ μαγειρικὰ περιέχουσι συνταγὰς πρὸς κατασκευὴν πουδιγγῶν ἐκ ρόδων, γλυκισμάτων ἐκ ρόδων, ρόδων διατηρημένων, ὅπως ἐν μέρει γίνεται καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν διὰ τῆς κατασκευῆς τῆς ροδοζαχαρώσεως. Ἐπίσης ὁ ροδίτης οἶνος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ λαμπρότερος πάντων, ὁμοίος πρὸς τὸ νέκταρ τῶν θεῶν.

Ἔτερα παραδείγματα ἀληθοῦς ροδομανίας παρέχει ἡ Κλεοπάτρα, ἥτις ἐπλήρωσε τὸ ἔδαφος τοῦ ἐστιατορίου διὰ ρόδων μέχρι ὕψους ἐνὸς πήχεως, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐξέτεινε δικτυον, ἐφ' οὗ ὡς ἐπὶ ἐλαστικῷ ἐδάφους ἐστήθησαν αἱ τράπεζαι καὶ ἐκαθίστησαν οἱ δαιτημόνες. Τὸ δεῖπνον τοῦτο ἐστοίχισε μυθῶδες χρηματικὸν ποσόν. «Τῆ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ρόδα μισθοὺς δέδωκε καὶ κατεστρωθῆ ἐπὶ πηχυαία βάθη τὰ ἐδάφη, τῶν δένδρων ἐμπεπετασμένων δικτύους τοῖς ἔλιξιν» λέγει Σωκράτης ὁ Ῥόδιος παρ' Ἀθηναίῳ. Ὁ Νέρων παραγγείλας ποτὲ ρόδα ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἐπὶ τινι ἐορτῇ κατέβαλεν ὡς τιμῆμα τόνου χρυσοῦ, ὁ δὲ παράφρων Ἡλιογάβηλος ἔρριψέ ποτε ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐορτῆς ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τόσον πλήθος ρόδων, κρίνων, ὑακίνθων, ναρκίσσων καὶ ἰων, ὥστε πολλοὶ τῶν δαιτημόνων ἐπνίγησαν, μὴ δυναθέντες ν' ἀπομακρυνθῶσι ταχέως. Ἴσως δὲ ἡ Νέμεσις ἐκδικεῖται σήμερον τὴν ἄφρονα ταύτην σπατάλην τῶν ρόδων ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, καθ' ὅσον οἱ σημερινοὶ αὐτῶν ἀπόγονοι δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσι τὴν ὄσμη τῶν ἀνθῶν ἰδίως δὲ τῶν ρόδων. Διηγοῦνται τοῦλάχιστον ὅτι καὶ μόνη ἡ θεὰ ρόδου ἐν τῇ αἰθούσῃ Ῥωμαίας τῶν ἡμερῶν μας προκαλεῖ ζωηρὰν δυσἀρέσειαν, προοῦσαν ἐνίοτε μέχρι σπασμῶν.

Πλὴν τῆς χρήσεως τῶν ρόδων κατὰ τὰς ἐορτάς οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο αὐτὰ καὶ κατὰ τὰς θυσίας. Οὕτω διὰ ρόδων ἐκόσμουσαν τὰ θύματα ὡς καὶ τὰ ἀγάλματα τοῦ θεοῦ, πρὸς ὃν ἔθυσον καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱερέως, ὅστις ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν βωμόν. Ἐπίσης ἡ νύμφη προσερχομένη εἰς τὸν ἀνθοστόλιστον οἶκον τοῦ γαμβροῦ ἔφερον ὑπὸ τὸν ροδόχρουν αὐτῆς πέπλον στέφανον ἐκ ρόδων καὶ μύρτων. Ὅταν δὲ ὁ νικητὴς ἐπέστρεφεν εἰς τὴν αἰωνίαν πόλιν θριαμβεύων, διεσκορπίζοντο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ ρόδα· αὐτὸς δὲ οὗτος καὶ ἅπασα ἡ στρατιὰ ἔφερε περικεφαλαίας ἀνθοστολιστοὺς.

Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ ρόδον ἦτο σύμβολον τῆς παροδικότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, τοῦτου δὲ ἕνεκα ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ κατὰ τὰς

νεκρωσίμους τελετάς. Τὸ σῶμα τοῦ θανόντος ἐ-
χρίετο δι' ἐλαίου ῥόδου, ὅταν δ' ἐφέρετο πρὸς
ταφὴν ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ῥόδων,
τὸ δὲ φέρετρον καὶ ἡ πυρὰ ἦσαν κεκοσμημένα δι'
ὄρματων ἐκ ῥόδων. Ἐπὶ τοῦ τάφου κατετίθεντο
στέφανοι, ἐσκορπίζοντο ἄνθη καὶ ἐφυτεύοντο ῥο-
δαί. Παλαιός τις οὕτω περιγράφει τὸν τάφον τοῦ
Σοφοκλέους :

Ἡρέμ' ὑπὲρ τύμβοιο Σοφοκλέους, ἡρέμα, κισσέ,
ἐρπύσει, γλοερούς ἐκπροχέων πλοκάμους
καὶ πεταλὸν πάντη θάλλοι ῥόδον, ἦτε φιλορῶῃς
ἄμπελος, ὕγρα περίε κλήματα χευαμένη,
εἴνεκεν εὐμαθῆς πινυτόφρονος, ἦν ὁ μελιχρὸς
ἤσκησεν, Μουσῶν ἄμιγα καὶ Χαρίτων.

Κατ' εὐλαβῆς δὲ ἔθιμον αἱ ἀρχαῖοι ἐώρταζον
ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν ἐορτὴν τῶν ῥόδων, καθ' ἣν
οἱ τάφοι τῶν φιλιτάτων ἐστεφανοῦντο διὰ νέων
στεφάνων καὶ αἱ ἐπιτύμβιοι πλάκες ἐρραίνοντο
διὰ ῥοδίνου ἐλαίου. Τοῦτο δὲ βεβαίως ἐννοεῖ καὶ
ὁ Ἀνακρέων λέγων

... ὀλίγη δὲ κεισόμβη
κόνις ὀστέων λυθέντων
τί σε θεῖ λίθον μυρίζειν ;
τί δὲ γῆ χέειν μάταια ;
ἐμὲ μᾶλλον, ὡς ἔτι ζῶ,
μύρισον, ῥόδοις δὲ κράτα
πύκασον, κάλει δ' ἑταίρην'
πρὶν ἔρωσ ἐκεῖ μ' ἀπελθεῖν
ὑπὸ νερέων χορείας,
σκεδάσαι θέλω μερίμνας.

Ἐνῶ δὲ οὕτως ἐτιμᾶτο τὸ ῥόδον ὑπὸ τοῦ ἀρ-
χαίου κόσμου, ὁ χριστιανισμός, ὁ διδάσκων τὴν
ἄρνησιν τῶν ἐγκοσμίων, ἀντίεστη κατὰ τῆς τρυ-
φυλῆς ταύτης λατρείας τοῦ ῥόδου, διὸ καὶ ἀπη-
γορεύθη ὁ στολισμὸς τῶν νεκρῶν δι' ἀνθέων καὶ
ὁ τῶν νυμφῶν διὰ ῥοδίνων στεφάνων. Ὅτε δὲ
βραδύτερον ἐξεργάγη ἡ θύελλα τῆς μεταναστεύ-
σεως τῶν λαῶν ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς κλασσικῆς
ἀρχαιότητος, κατέστρεψεν αὕτη καὶ τοὺς κή-
πους τῶν ῥόδων, οἵτινες εἰς μὲν τὴν Ἑλλάδα
ἐχρησίμευον πρὸς ποιητικὴν ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς,
εἰς δὲ τὴν Ῥώμην πρὸς ἐπίδειξιν σπαταλώδους
πολυτελείας. Ἐκεῖ δὲ ἐνθα ποτὲ ἦνθον οἱ ὑπό-
θερμοι κήποι τῆς Παιίστου (Ποσειδωνίας) δις τοῦ
ἐνιαυτοῦ, ὑπάρχει πανῶν ἔρμος πλήρης ἀκανθῶν
καὶ πυρετογόνος, ἐν ἣ ὑψοῦνται εἰρείπια τινα μό-
νον γαῶν, λείψανα τοῦ μεγάλου παρελθόντος. Καὶ
ἐν τῇ χώρᾳ δὲ ἐνθα ποτὲ ὁ τρυφηλὸς Συβαρίτης
δὲν ἠδυνήθη νὰ κοιμηθῆ ὄλην τὴν νύκτα, διότι
ἐπὶ τῆς ῥοδίνης αὐτοῦ στρωμνῆς ὑπῆρχε πέταλον
ῥόδου δεδιπλωμένον οὔτε μίαν ῥοδὴν φύεται
σήμερον.

Νέα περίοδος τῆς θεραπείας τῶν ῥόδων ἤρξα-
το εὐθὺς ὅταν μετὰ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας
προέκυψαν εἰς τὸ φῶς δειλὰ τὰ σπέρματα τοῦ
νέου πολιτισμοῦ. Κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ συγ-
χρόνου ποιητοῦ Βενκντίου Φορτουνάτου αἱ ῥοδαὶ
ἦνθον ἐν ταῖς ἀνοφοραῖς καὶ ὀπωροφόροις πρα-
σιαῖς τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου ἐν Παρισίοις,

ὃν ἴδρυσεν αὐτόθι ὁ βασιλεὺς Χιλδεβέρτος
ὁ πρῶτος (ἀποθανὼν ἔτ. 558). Τὴν πρώτην
ἐπίσης θέσιν κατέχουσιν αἱ ῥοδαὶ καὶ ἐν τοῖς κή-
ποις τοῦ μεγάλου Καρόλου, ἐν οἷς βεβαίως μετ-
νέχθησαν μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκ τῶν κήπων τῶν
μοναστηρίων τῆς Ἰταλίας. Ἐκτοτε δὲ οἱ Ῥωμα-
νικοὶ καὶ Γερμανικοὶ λαοὶ ἀμιλλῶνται εἰς τὴν
καλλιέργειαν τῆς ῥοδῆς καὶ μῦθοι δὲ καὶ παρα-
δόσεις ἐρρίζωσαν τὸ ῥόδον ἐν τῇ συνειδήσει καὶ
τῇ καρδίᾳ τῶν λαῶν τούτων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ καλιφαὶ τῶν
Ἀράβων, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν ὁποίων ἀνε-
πτύχθη τὰ μέγιστα ὁ πολιτισμὸς ἐν Ἰσπανίᾳ
Σικελίᾳ καὶ Καλαβρίᾳ, μετεφύτευσαν ἐκ τῆς Ἀ-
νατολῆς καὶ τὰ ὠριότερα ῥόδα ἐν τοῖς ἀνακτο-
ρικοῖς αὐτῶν κήποις, ὅπως μετεφύτευσαν ἐκ τῆς
ἡλιοκαοῦς αὐτῶν πατρίδος καὶ πλῆθος ἄλλο φυ-
τῶν, οἶον τὸν φοῖνικα, τὴν πορτοκαλλέαν, τὸν
βάμβακα, τὴν ὄρουζαν, τὸ ζακχαροκάλαμον, τὸν
πάπυρον κ.τ.λ. Καὶ διὰ τῶν σταυροφοριῶν δέ, δι'
ἧν μετὰ μακροχρόνιον ἑκατονταετηρίδων χωρι-
σμὸν ἡ Ἀνατολὴ ἐκοινώνησε μετὰ τῆς Δύσεως,
μετνήχθησαν ῥόδα εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς
Ἀνατολῆς, ἐν ἣ καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖται ἡ
ζῶσα θεραπεία τοῦ ῥόδου καὶ τῶν ἠδυόσμων ῥο-
δῶνων. Ἴσως δὲ ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων χρονο-
λογεῖται ἡ εἰσαγωγή τῆς ῥοδῆς τῆς δαμασκηνῆς
καὶ τῆς μοσχίσμου τοῦ Σιχρᾶς « τῆς ὑπὸ τοῦ
ποιητοῦ ψαλεισῆς νύμφης τῆς ἀηδόνης ». Αἱ εὐ-
γενεῖς αὗται ῥοδαὶ εἰσῆχθησαν πιθανῶς ἐνωρι-
τατα εἰς τὰς πλουσίας πόλεις τῆς Ἰταλίας, ἰδίως
δὲ ἐν Φλωρεντίᾳ, περὶ τῶν ῥοδοστολιστῶν κήπων
τῆς ὁποίας ὁ Βοκάκιος παρέδωκεν ἡμῖν λίαν
ἐρατεινὰς διηγήσεις. Πολὺς ὅμως παρῆλθε
χρόνος, μέχρις οὐ αἱ ῥοδαὶ εἰσαχθῶσι καὶ πέραν
τῶν Ἀλπεων ὅταν δὲ τὰ καταπραῖνθέντα ἦθη
μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς παιδείας καὶ τῆς εὐ-
μαρτίας τοῦ βίου προὐκάλεσαν τὴν ἀκμὴν τῆς
ἀνθοκομίας κατὰ τὸ δεύτερον τρίτον τῆς 16ης
ἑκατονταετηρίδος, οἱ γερμανοὶ ἡγεμόνες ἱππόται
καὶ οἱ πατριτικοὶ ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ οἰκο-
δομήσωσιν ἐπὶ τῶν πεδιάδων χαριστάτας βασι-
λικὰς ἐπαύλους καὶ ἐντέχνους ἐξοχικούς οἴκους
ἀντὶ τῶν πρότερον σκιερῶν καὶ ὀγκωδῶν φρουρίων,
τῶν ἐπὶ ἀπροσίτων βράχων ὀκοδομημένων. Ἐ-
νεκα τῆς ζωηρᾶς δὲ καὶ ὅτε μὲν εἰρηνικῆς ὅτε
δὲ πολεμικῆς ἐπιμιξίας τῆς ἀναπτυχθείσης με-
ταξὺ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς καὶ
τοῦ Σουλτάνου τῆς Τουρκίας, οὔτινος τὸ κράτος
ἐξετείνετο μέχρι σχεδὸν τῶν πυλῶν τῆς Βιέννης,
μέγας ἀριθμὸς φυτῶν τοῦ καλλωπισμοῦ, ἅτινα οἱ
Τούρκοι εἶχον μεταφέρει εἰς Κωνσταντινούπολιν
ἀπὸ τῶν πατρῶων αὐτῶν στεπεπῶν ἢ ἀπὸ τῶν
κατακτηθεισῶν χωρῶν, μετνήχθη καὶ εἰς τὴν
Δύσιν. Πρὸ τῆς περιόδου ταύτης οἱ κήποι αὐτόθι
ἔμεινον κενοὶ ἀνθέων μέχρις τοῦ μηνὸς Ἰουνίου,

τότε δὲ εἰσῆχθησαν τὸ πρῶτον ἅπαντα τὰ ἐράσμια καὶ πολύχροα κοσμήματα τῆς ἐκρινῆς ἀνθήσεως αἱ τολύπαι, οἱ ὑάκινθοι, τὸ κρίνον τὸ καλούμενον βασιλικὸν διάδημα, καὶ αἱ ῥανούγκουλαι. Μετ' αὐτῶν δὲ καὶ μετὰ τῆς ἀγριοπασχαλέας, τῆς ἵπποκαστανέας καὶ τῆς κλαιούσης ἱτέας εἰσῆχθησαν καὶ τὰ ῥόδα τῆς Ἀνατολῆς, ἀπὸ δὲ τῆς Βιέννης μετεδόθησαν μετὰ μικρὸν εἰς Γερμανίαν καὶ τὰς Κάτω χώρας, αἵτινες μέχρι σήμερον μένουσι τὸ κέντρον τῆς ἀνοθοκομίας, καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀνθῶν. Ἡ ἑκατοντάφυλλος ὅμως ῥοδῆ ἦτο σπανία ἐν Εὐρώπῃ μέχρι τῶν μέσων τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, βοτανικὸς τις δὲ τῶν χρόνων ἐκείνων ἀναφέρει μόνον τοὺς κηπουροὺς τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Φραγκοῦρτης παρὰ τῷ Μοίνῳ ὡς καλλιεργοῦντας αὐτὴν διὰ τὸ σπάνιον.

Ἐκτοτε ἡ θεραπεία τῆς ῥοδῆς ἐκτείνεται καὶ προάγεται ἀδιακόπως. Ἡ Κίνα καὶ ἡ Βόρειος Ἀμερική παρέσχον ἡμῖν νέα λαμπρὰ εἶδη ῥοδῶν, οἱ δὲ κηπουροὶ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἀσχολοῦνται τανῦν δι' ὄλων αὐτῶν τῶν δυνάμεων εἰς πλάσιν νέων εἰδῶν.

Ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν παράδεισος τῶν ῥοδῶν θεωρεῖται σήμερον ἡ Γαλλία, ἐν αὐτῇ δὲ συγκρατεῖται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν Ἄρειος Πάγος, ὅστις ἐκλέγει καὶ βραβεύει τὰ ὠραιότερα ἐκ τῶν ὠραίων τοῦ γένους τῶν ῥοδῶν. Ἐκ Γαλλίας κατάγονται ὄλαι σχεδὸν αἱ νέαι καὶ μεγαλοπρεπεῖς ῥοδαὶ, αἵτινες μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξεδίωξαν ἀπὸ τῶν κήπων μας τὰ παλαιότερα μετριοφρονέστερα εἶδη, ἅτε ὑπερτερήσασαι τούτων κατὰ τὴν στιλβηδόνα καὶ τὸ σχῆμα τῶν φύλλων, τὸ μέγεθος καὶ τὸ χρῶμα τῶν ἀνθῶν, πρὸ πάντων δὲ κατὰ τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου τῆς ἀνθήσεως. Αὐτὴ δὲ ἡ γηραιὰ ἑκατοντάφυλλος ῥοδῆ ἐγένετο τόσον σπανία ἐν Εὐρώπῃ, ὥστε μετ' οὗ πολὺν χρόνον μόλις θὰ εὐρίσκειται εἰς τοὺς κήπους τῶν χωρικῶν, ἢ εἰς τὰς χώρας ἐνθα ἡ ἀνοθοκομία εἶνε πρᾶγμα ἄγνωστον, καίτοι μόλις δύναται νὰ συγκριθῆ πρὸς αὐτὴν ἡ νέα γενεὰ τῶν ῥοδῶν κατὰ τε τὴν εὐοσμίαν, τὴν εὐγένειαν, τὸ σχῆμα καὶ τὸ λεπτοφυές τῶν ἀνθῶν. Ἐνῷ δὲ μόνον ἡ Ποσειδωνία κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶχε ῥοδάς ἀνθούσας δις τοῦ ἑνιαυτοῦ, αἱ ἀντικαταστήσασαι αὐτὰς διεδόθησαν τανῦν εἰς πολυαριθμοὺς ποικιλίας, χάρις δὲ εἰς αὐτὰς ὁ καιρὸς τῆς ἀνθήσεως τῶν ῥοδῶν, περὶ οὗ οἱ ποιηταὶ ἔκτοτε παρεπονοῦντο, διαρκεῖ σήμερον καθ' ὅλον τὸ θέρος μέχρι τέλους τοῦ φθινοπώρου. Ἐντεῦθεν δὲ τῶν Ἀλπεων καὶ δι' ὅλου τοῦ ἔτους.

Μεθ' ὅσα περὶ τοῦ ῥόδου εἴπομεν, νομίζομεν περιττὸν νὰ ὀμιλήσωμεν καὶ περὶ τῶν ποιημάτων, ἅτινα ἀφιέρωσαν εἰς τὸ ῥόδον οἱ ποιηταὶ παντὸς χρόνου καὶ περὶ τῶν ποιητικῶν οἰκόνων, ἃς ἅπαντες ἤντησαν ἐξ αὐτοῦ. Τὸ θέμα τοῦτο

εἶνε ἀνεξάντλητον, ἤθελε δὲ καταλάβει τὸν ὄγκον ἐκτενεστάτης μελέτης.

Ἄπαντες σχεδὸν οἱ ποιηταὶ τῆς ἀρχαιότητος, ἡ Σαπφὼ καὶ ὁ Ἀνακρέων, ὁ Θεόκριτος καὶ ὁ Μόσχος, ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ Ὀβίδιος, ὁ Κάτουλος καὶ ὁ Αὐσώνιος ἔψαλαν καὶ ἐξύμνησαν τὸ ῥόδον δι' ἐλεγείων, ἐπιγραμμάτων καὶ ᾠδῶν. Ἡ δὲ ἀπήχησις τῶν ὕμνων τούτων ἀκούεται ὡς ἀντανάκλασις καὶ δι' ὅλου τοῦ μέσου αἰῶνος διὰ τῶν ἁσμάτων τῶν τρουαδοῦραν, τῶν γερμανῶν ἐρωτικῶν αἰδῶν, τῶν ἐλεγείων τοῦ Δάντου, τῶν сонέτων τοῦ Πετράρχη, τῶν ἐρωτικῶν τοῦ Τάσσου καὶ δι' ὄλων τῶν λοιπῶν πολυωνύμων εἰδῶν τῆς ποιήσεως τῶν διαφόρων ποιητῶν. Καὶ μέχρι σήμερον δὲ κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους αὐξάνεται καὶ τελειοποιεῖται διηνεκῶς ὁ χορὸς τῶν ποιητῶν πρὸς ὕμνον τοῦ ῥόδου.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ)

ΣΠ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Εἰς ἄλο Φίλας

Δυὸ ἄστρα ποῦ φεγγοβολοῦν 'ς τὸν οὐρανὸ ζευγάρι,
Δυὸ ἄνθη ποῦ μοσχοβολοῦν 'ς ἐλεμονιάς κλωνάρι,
Δυὸ περιστέρια ποῦ πετοῦν 'ς τὸν γαλανὸν ἀέρα,
Δυὸ ἀδερφοῦλαις πῶχουνε τὴν ἴδια τὴ μητέρα
Δὲν κάνουν ἐμμορφότερη ἀγάπης ζωγραφία
Καὶ δὲν σκορποῦνε τόσο φῶς καὶ μυρωδιά καὶ χάρι,
"Ὅσ' ἡ διπλὴ σας ἐμμορφιά
Με τὴ διπλὴ ἀγάπη σας διπλοστεφανωμένη.

Ἀλήθεια! εἶσθ' ἡ καθεμιά κι' ἀλλοιώτικα πλατμένη:
Ἡ μιὰ μὲ λάμψε περισσὴ περίσσια προικισμένη,
Ἡ ἄλλη ἡμερη, γλυκερά, γεμάτη καλοσύνη.
Ἡ μιὰ χαρίζει εὐωδιά, ἡ ἄλλη φῶς μᾶς δίνει,
Ἡ μιὰ εἶν' ἄνθος ἀκριβὸ κ' ἡ ἄλλη εἶν' ἀστέρι...
Σμίγεται ἡ δυὸ καὶ κάνουνε χαριτωμένο ταίρι.
Τόσο, ποῦ ἅμα ἰδῆ κανεῖς τὴ μιὰ χωρὶς τὴν ἄλλη
Θαρρεῖ πῶς χάνει κάτι τι ἀπ' τὰ δικά της κάλλη.

Ἡ μιὰ μὲ τὸ δικό της φῶς τὴν ἄλλη τὴ φωτίζει
Κι' αὐτὴ τῆς δίνει μυρωδιά, τὴν κάνει νὰ μυρξή.
Κ' ἔτσι διπλαῖς 'ς τὴν ἐμμορφιά, κ' ἔτσι διπλαῖς 'ς τὴ χάρι
Γίνεσθ' ἀστέριμα διδύμα, γίνεσθ' ἀνθῶν ζευγάρι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ἡ ἄλος

Ἡ ἐφεύρεσις τῆς ὑάλου ἀποδίδεται γενικῶς εἰς τοὺς Φοινίκας. Κατὰ τὸν Πλίνιον, ἐμποροὶ νάτρου, ἐν Φοινίκη κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Βήλου, μὴ εὐρίσκοντες λίθους ὅπως στηριξώσιν ἐπ' αὐτῶν τὸν λέβητα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρεσκευάζον τὸ φαγητῶν των, ἐξήγαγον τοῦ πλοίου δύο τεμάχια νάτρου καὶ μετεχειρίσθησαν αὐτὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λέβητος. Ἀλλὰ τὸ νάτρον ἐτάκη ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ πυρὸς καὶ ἀνεμίχθη μετὰ τῆς ἄμμου, τότε δὲ παρήχθη οὐσία ὑαλώδης, διαφανῆς καὶ εὐτηκτος, ἥτοι ἡ ἄλος.